Primärvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Utredning och beställarstöd
Johanna Mattsson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-05-11

PVN 2026-0073

Primärvårdsnämnden

Yttrande över regionrevisorernas rapport nr 10/2025 Risken för välfärdsbrott

Ärendebeskrivning

Regionrevisorerna har lämnat rapport nr 10/2025 Risken för välfärdsbrott, där de har granskat om hälso- och sjukvårdsnämnden respektive primärvårdsnämnden har säkerställt en tillräcklig styrning och kontroll för att motverka välfärdsbrott i verksamheten. Granskningen är avgränsad till den upphandlade vården.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Regionrevisorernas rapport nr 10/2025 Risken för välfärdsbrott

Förslag till beslut

Primärvårdsnämnden beslutar följande:

Primärvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande över regionrevisorernas rapport nr 10/2025 Risken för välfärdsbrott som nämndens yttrande och överlämnar det till regionrevisorerna.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Regionrevisorerna har inkommit med rapport nr 10/2025, Risken för välfärdsbrott. Regionrevisorerna har granskat hälso- och sjukvårdsnämndens samt primärvårdsnämndens styrning, kontroll och uppföljning avseende välfärdsbrott, inom ramen för arbetet med vårdavtal. Revisionsfrågorna som rapporten besvarar är:

- Har nämnderna säkerställt en tillräcklig styrning avseende risken för välfärdsbrott?
- Har nämnderna säkerställt en tillräcklig kontrollmiljö avseende risken för välfärdsbrott?
- Har nämnderna säkerställt en tillräcklig uppföljning avseende risken för välfärdsbrott?

Granskningen har genomförts med hjälp av dokumentstudier och intervjuer med personer som berörs av arbetet med välfärdsbrottslighet och vårdavtal. En enkätundersökning har genomförts riktad till 61 avtalshandläggare fördelade på 9 enheter på hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Respondenterna är avtalsansvariga för vårdavtal inom en rad olika vårdområden.

Regionrevisorernas samlade bedömning är att nämnderna inte har säkerställt en tillräcklig styrning och kontroll för att motverka välfärdsbrott i verksamheten. Revisorerna menar att ett stort ansvar för det systematiska arbetet mot välfärdsbrott vilar på enskilda avtalsansvariga handläggare, och att det finns en risk att detta arbete inte ryms i det löpande arbetet med vårdavtal. Revisorerna menar även att en majoritet av avtalsansvariga inte upplever sig ha tillräckligt med tid eller kompetens för att upptäcka indikationer på välfärdsbrott. Revisorerna rekommenderar nämnderna att utveckla det systematiska arbetet mot välfärdsbrott i hälso- och sjukvården/ primärvården, samt att stärka uppföljningen av arbetet.

Överväganden
Regionrevisorerna pekar i sin granskningsrapport på flera utvecklingsområden när det gäller systematik, ansvarsfördelning och kunskapsspridning i hälso- och sjukvårdsförvaltningens arbete mot välfärdsbrottslighet. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen instämmer i bedömningen att det idag inte finns heltäckande processer och rutiner enbart syftande till att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har sedan flera år tillbaka ett fokuserat och resurssatt arbete mot välfärdsbrott och andra oegentligheter inom hälso-, sjukvård och tandvård. Arbetet har över tid utvecklats vad gäller systematik, metoder och kompetens. Arbetet är inriktat på att förebygga, upptäcka och motverka välfärdsbrottslighet i verksamheter som bedrivs med avtal med Region Stockholm (det vill säga regionrevisorernas avgränsning av sin granskning) men även oegentligheter inom ramen för vård, tandvård eller läkemedelsförskrivning som sker inom ramen för verksamheter som Region Stockholm finansierar men inte har avtal med.

Risken för välfärdsbrottslighet och oegentligheter förknippade med sådan problematik är precis som regionrevisorerna skriver, ett av många perspektiv att beakta vid utformning och uppföljning av vårdavtal. Det kan röra sig om svårfångade och komplexa upplägg, och upptäcktsförmågan kan också vara beroende av samverkan med andra myndigheter.

År 2022 inrättades funktionen mot oegentligheter och välfärdsbrott vid hälso- och sjukvårdsförvaltningen med uppgiften att dels säkerställa ändamålsenliga metoder och processer, dels samverka internt och externt samt återföra kunskap- men även att utgöra ett operativt stöd i hanteringen av oegentligheter och välfärdsbrottslighet. Funktionen mot oegentligheter och välfärdsbrott finns alltså till för att dels stärka hela förvaltningens förmåga i dessa frågor, dels säkerställa spetskompetens i frågor som med naturlighet oftast inte är särskilt framträdande i den löpande avtalsförvaltningen. Sedan funktionens inrättande har även förvaltningen i övrigt tillfört resurser för att stärka avtalsuppföljningen. Exempelvis har förvaltningen flera årsarbetstider vikta för arbetet med fördjupade uppföljningar inom ramen för vårdavtal. I detta sammanhang är det viktigt att beakta att nämnden också har fullmäktiges uppdrag att minska de administrativa kostnaderna, vilka till största delen består av personalkostnader, till förmån för kärnverksamheten, hälso- och sjukvården. Förvaltningen har relativt framgångsrikt lyckats omprioritera resurser till arbete mot välfärdsbrottslighet samtidigt som förvaltningen mött målet att minska administrativa kostnader. Genom denna pågående omprioritering ökar nämndernas förmåga successivt.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens arbete mot välfärdsbrottslighet i stort, och med vårdavtalsuppföljningar specifikt har alltså utvecklats över tid, och regionrevisorernas granskning visar också att det pågår en gemensam förflyttning i förvaltningen med ökat intresse och ökade möjligheter att granska vårdgivare med avseende på oegentligheter och välfärdsbrott. Genom den kartläggning och riskanalys som hälso- och sjukvårdsnämnden uppdrogs att genomföra, har ytterligare kunskap skapats, och ytterligare underlag för utveckling av såväl metodstöd som arbetsprocesser tillkommit.

Förvaltningen arbetar således vidare för att ytterligare stärka den samlade förmågan att förebygga, upptäcka och motverka välfärdsbrottslighet. Den utveckling som pågår och planeras rör bland annat löpande avtalsuppföljning, generella kunskapslyft, ekonomikontroller och inte minst uteslutningsgrunder i LOV och LOU.
Regionrevisorerna finner det motsägelsefullt att nämndernas planer för intern kontroll för 2025 saknar risk avseende oegentligheter och välfärdsbrott, trots att nämnderna ansett risken som hög året före, och trots att Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat om en rapport som lyfter flera risker. Frågan om hur en risk uttrycks och värderas i en internkontrollplan är givetvis beroende av hur risken faktiskt uppfattas.

Men också hur risken anses hanteras i en organisation. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer att styrningen avseende risken för välfärdsbrott under 2025 var tydligt uttryckt genom de särskilda uppdrag som förmedlades genom budget.

Sammanfattningsvis anser hälso- och sjukvårdsförvaltningen att regionrevisorernas rapport innehåller viktiga iakttagelser om förvaltningens samlade förmåga att motverka välfärdsbrott i vårdavtal. Förvaltningen bedömer att den utveckling som är pågående också överensstämmer väl med de förbättringsområden som revisorerna identifierar.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget till yttrande medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget till yttrande medför inga konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget till yttrande medför inga konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget till yttrande medför inga miljökonsekvenser.

Administrativa konsekvenser
Förslaget till yttrande medför inga administrativa konsekvenser.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Sara Pütsep
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionrevisorerna

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-05-11